

Izjava o preuzimanju obveze provedbe inicijative

Čista energija za EU otoke

Svjesni klimatskih promjena i povezanih rizika s kojima se čovječanstvo suočava, mi otočani, obvezujemo se provoditi koordinirane, praktične akcije s ciljem izgradnje održivih i otpornih otočnih zajednica dekarbonizacijom lokalnih energetske sustava i gospodarstava.

Zajedno, mi otočani, prepoznali smo posebnu osjetljivost naših zajednica na ekstremne vremenske uvjete koji utječu na lokalnu infrastrukturu i komunikaciju.

Prepoznavamo da naši izbori u ulozi potrošača te naše ponašanje kao građana čine mjerljive razlike u klimi naših otočnih zajednica i šire.

Svjesni smo da postoje otoci koji se na mnogo različitih načina uspješno suočavaju s izazovima dekarbonizacije proizvodnje i opskrbe energijom.

Želimo razmijeniti znanja i podijeliti iskustva s kolegama na drugim europskim otocima.

Prepoznavamo sebe u ulozi ključnih dionika u razvoju učinkovitih strategija za smanjenje emisija ugljika u našem otočnom kontekstu.

Težimo našem ranom angažmanu i suradnji s relevantnim stručnjacima i vlastima na svakoj razini upravljanja radi informiranja i inspiriranja lokalnih planova za smanjenje svake otočne ovisnosti o fosilnim gorivima.

Pozivamo na suradnju tehničke stručnjake kako bi pomogli u izgradnji kapaciteta na svakom otoku radi oblikovanja prioriteta i prilagodbe detalja vlastitog niskougljičnog održivog programa.

Dijelimo zajednički cilj smanjenja emisija ugljika te se obvezujemo na međusobnu suradnju kako bi bolje riješili naše otočne izazove.

Očekujemo postizanje vrijednih sinergija kao rezultat zajedničkih akcija.

Planiramo podijeliti s drugima informacije o našem napretku.

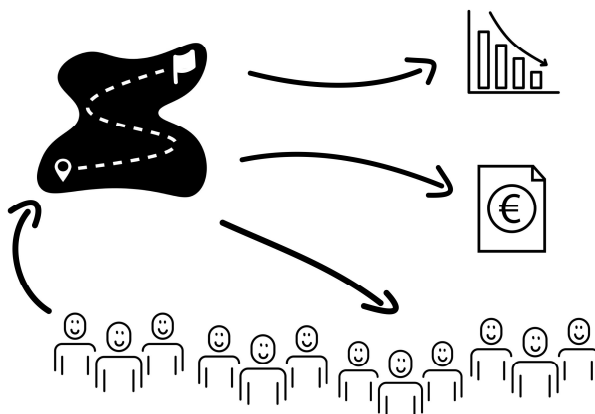
Težimo da budemo predvodnici tranzicije prema čistoj energiji i demonstratori niskougljičnih tehnologija malih razmjera radi informiranja nositelja strateškog razvoja na kopnu.

U tu svrhu...

Zajedno, mi otočani, obvezujemo se:

Aktivno sudjelovati u radu Zajednice čiste energije za EU otoke te koordinirati naše akcije radi izrade *Programa tranzicije prema čistoj energiji za cijelo otočje* kao smjerokaz na putu do potpune dekarbonizacije naših otoka, pokrivajući tri dijela:

- ▶ **Izgradnja zajednice i uključivanje dionika** radi osiguranja kontinuiteta i jasnog razumijevanja uloge i odgovornosti svakog dionika u postupku dekarbonizacije.
- ▶ **Dekarbonizacijski plan** koji okuplja vizije otočne zajednice i sadrži redoslijed konkretnih akcija potrebnih za njihovo ispunjenje; uključuje referentni inventar emisija, a po mogućnosti i preliminarnu procjenu troškova. Pratit će se napredak i prilagođavati u skladu sa zajedničkom vizijom otočne zajednice.
- ▶ **Koncept financiranja** kako bi se osigurala izvediva financijska pokrivenost potrebna za provedbu plana dekarbonizacije uz korištenje financijskih rješenja koja su u lokalnom vlasništvu i pod lokalnim upravljanjem.

Kako bi se osiguralo da *Program tranzicije prema čistoj energiji* bude ukorijenjen u našoj otočnoj zajednici:

- ▶ **Svi relevantni dionici na našim otocima pozvani su da se zajedno obvežu na sudjelovanje u Programu tranzicije prema čistoj energiji**
Obvezujući se Zajednici čiste energije za EU otoke, otočne zajednice službeno dijele odgovornost za tranziciju prema čistoj energiji s relevantnim dionicima. Inicijalnu obvezu preuzimaju najmanje dvije strane od kojih je najmanje jedna predstavnik javnih vlasti..
- ▶ **Izgradnja kapaciteta na našem otoku radi upravljanja tranzicijom prema čistoj energiji**
Kako bi se osiguralo da energetska tranziciju vode otočni dionici, otočne zajednice trebaju izgraditi kapacitet za upravljanje lokalnom energetska tranzicijom korištenjem, među ostalim i mreže EU otoka, nastale u okviru inicijative *Čista energija za EU otoke*, koji dijele iste ambicije.

Program tranzicije prema čistoj energiji usuglasit će se interno i dostaviti Tajništvu čiste energije za EU otoke u roku od jedne godine od službenog datuma preuzimanja obveze. Prihvaćamo mogućnost da naš otok bude suspendiran iz inicijative – uz prethodnu pisanu obavijest Tajništva čiste energije za EU otoke – u slučaju nepodnošenja takvog *Programa tranzicije prema čistoj energiji*.

Mi otočani zajedno priznajemo da to zahtijeva:

- ▶ visoku razinu suradnje svih relevantnih dionika u procesu tranzicije prema čistoj energiji;
- ▶ angažirane i odlučne građane, lokalnu vlast, poslovni sektor i akademsku zajednicu;
- ▶ međuresorne i međuadministrativne napore u holističkom teritorijalnom pristupu;

- ▶ primjenu društveno i tehnološki pametnih rješenja povećanjem kvalitete i izvedbe energetskeg i prijevoznog sustava radi hvatanja u koštac s društvenim i tehničkim izazovima energetske tranzicije;
- ▶ kombiniranu horizontalnu suradnju kroz sve EU otoke i vertikalnu suradnju između svih ostalih razina vlasti raspoređenih od lokalne do europske razine.

Zajedno, mi otočani, podržavamo:

- ▶ **Inicijativu Europske komisije** koja objedinjuje sve EU otoke čija je cilj provesti tranziciju prema čistoj energiji – pod ovim jedinstvenim okriljem inicijative *Čista energija za EU otoke*. Također podržavamo jačanje sinergija s ostalim relevantnim EU politikama, uključujući nedavno usvojen pravni okvir koji potječe iz paketa *Čista energija za sve Europljane*, a posebice izmijenjenu regulativu o električnoj energiji te Direktivu o električnoj energiji koja se odnosi na energetske zajednice građana te zajednice obnovljive energije.
- ▶ **Rad Europskog parlamenta** na čistoj energiji za EU otoke i njihovim specifičnim naporima u okviru Međuskupine za mora, rijeke, otoke i priobalna područja (SEARICA);
- ▶ **Podršku Odbora regija** kao institucionalnog glasa EU lokalnih i regionalnih vlasti inicijativi *Čista energija za EU otoke* i njenim ciljevima;
- ▶ **Sporazum gradonačelnika i Pakt o otocima** kao vodećim referentnim okvirima za primjenu pristupa „odozdo prema gore“ koji koristi inicijativa *Čista energija za EU otoke*;
- ▶ **Pomoć koju pružaju države članice, regije, pokrajine, mentorski otoci i druga institucionalna tijela** za otoke u ispunjavanju svojih obveza ublažavanja i prilagodbe u okviru Sporazuma gradonačelnika;

Zajedno, mi otočani, pozivamo:

ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA:

- ▶ da iskoriste svoj poduzetnički duh u razvoju socijalno uključivih i ekološki odgovornih projekata za tranziciju prema čistoj energiji koji jačaju lokalno gospodarstvo i poboljšavaju kvalitetu života;
- ▶ da se uključe s javnim vlastima kao ključnim akterima u procesu dekarbonizacije te da unaprijede suradnju s lokalnim tvrtkama i obrazovnim ustanovama.

JAVNE VLASTI KOJE UPRAVLJAJU NAŠIM OTOCIMA:

- ▶ da se pridruže procesu izrade *Programa tranzicije prema čistoj energiji* pružajući prilike za zajedničke vizije, planove i aktivnosti u javnim upravama te jačaju zajedničko planiranje, projekte i nabavu.

LOKALNA PODUZEĆA I INDUSTRIJU:

- ▶ da aktivno sudjelovanje u radu otočne zajednice vide kao ulaganje u buduće gospodarstvo na otoku;
- ▶ da razvijaju inovativnu tehnologiju i alate koji će omogućiti dekarbonizaciju otočnih zajednica jačanjem lokalnih gospodarstava.

OBRAZOVNE I ISTRAŽIVAČKE INSTITUTE:

- ▶ da prepoznaju i iskoriste potencijale koje imaju otočni energetske sustavi kao specifična područja kako bi pokazali skalabilna rješenja za čistu energiju;
- ▶ da istaknu najbolje prakse te uvedu istraživanja i obrazovne aktivnosti orijentirane na unaprjeđenje tranzicije prema čistoj energiji na otocima.

DRUGE OTOKE:

- ▶ da nam se pridruže u Zajednici čiste energije za EU otoke;
- ▶ da podijele znanja i uključe se zajedno s nama u aktivnosti izgradnje kapaciteta radi daljnjeg jačanja Zajednice čiste energije za EU otoke.

DRUGE PODNACIONALNE VLASTI I POTPORNE ORGANIZACIJE:

- ▶ da nam pruže strateške smjernice, politike te tehničku i financijsku potporu u razvoju, provedbi i praćenju naših planova dekarbonizacije te povezanih aktivnosti kako je opisano u našim *Programima tranzicije prema čistoj energiji*;
- ▶ da nam pomognu potaknuti suradnju i zajednički pristup među otocima istomišljenicima radi učinkovitijeg i integriranijeg djelovanja.

NACIONALNE VLADE:

- ▶ da preuzmu odgovornost za hvatanje u koštac s klimatskim promjenama i pruže odgovarajuću političku, tehničku i financijsku podršku za pripremu i provedbu naših planova dekarbonizacije otoka;
- ▶ da osiguraju odgovarajući pristup financijskim mehanizmima radi potpore lokalnim energetske aktivnostima;
- ▶ da prepoznaju utjecaj naših lokalnih napora, vode računa o našim potrebama i održavaju naše poglede u europskim i međunarodnim klimatskim procesima.

EUROPSKE INSTITUCIJE:

- ▶ da konsolidiraju okvire politika koje podržavaju provedbu planova za dekarbonizaciju otoka i daljnju suradnju među svim EU otocima;
- ▶ da nam pruže odgovarajuću operativnu, tehničku i promotivnu pomoć;
- ▶ da učvrste inicijativu *Čista energija za EU otoke* u relevantnim politikama, programima potpore i aktivnostima Europske unije, uključujući nas u fazama pripreme i provedbe;
- ▶ da nastave stvarati mogućnosti za financiranja koja će biti na raspolaganju za postizanje ciljeva dekarbonizacije kao i za predlaganje namjenskih usluga za pomoć u razvoju projekata koji nam pomažu u razvoju, natjecanju i pokretanju investicijskih programa;
- ▶ da potvrde našu ulogu i napore u ublažavanju klimatskih promjena te prilagode i podijele naša dostignuća s međunarodnom zajednicom.